

Митрополит Київський і Галицький, засновник Києво-Могилянської академії, церковний письменник Петро Могила народився 410 років тому. Видатний діяч зіграв величезну роль в історії України. Відділ РВР ЦНБ організував виставку, присвячену Петру Могили.

Ще в XIX столітті відомий славіст Венелін писав: «Це ще питання: який Петро зробив значнішу реформу й більше заслуговує на ім'я Великий — Петро I чи Петро Могила?». Обидва — історичні постаті, якщо не рівні, то у всякому разі їх можна порівняти. Обидва були неохитними прихильниками ідеї освіти батьківщини й найбільше хотіли добра своєму народу.

П. Могила походив з роду молдавських бояр, учився, цілком ймовірно, у Львівському братському училищі, пізніше — у закордонних академіях; він був відмінно освічений, вільно володів латинською й грецькою мовами. У 31 рік Києво-Печерським архимандритом Петро Могила заснував вище училище в лаврі для викладання вільних наук на грецькій, слов'янській і латинській мовах. Через два роки ця школа злилася з Києво-братською і стала називатися то школою, то гімназією, то колегіумом — пізніше усім відома Києво-Могилянська академія, у самій назві якої залишилося на віки ім'я П. Могили. Митрополит П. Могила велику увагу приділяв видавничій діяльності у друкарні Києво-Печерської лаври, що вже на той час випустила багато гарно оформлених видань. Чимало часу віддавав Могила редагуванню текстів богослужбових книг, написанню передмов до видань.

У відділі рідкісних видань і рукописів ЦНБ зберігається колекція стародрукованих українських видань (XVII ст.). Серед них два видання П. Могили: «Собрание короткое науки о артикулах веры православно-католической, христианской» (Львів, 1646) і та ж праця, надрукована в Москві в 1649 році. Особливо слід

Богослов, проповідник, літератор

(до 410-річчя Петра Могили)

відмітити відредагований П. Могилою «Требник», що у літературних і бібліографічних джерелах відомий під його ім'ям, крім того, «Євангеліє вчительське» (1637 р.) із присвятою, передмовою й виправленням тексту П. Могилою.

Відомо також, що П. Могила був ревним колекціонером стародавніх речей, зібрав велику особисту бібліотеку. Майже 2000 томів він заповів Києво-Могилянському колегіуму. 10 років тому нам удалось виявити одне іноземне видання з автографом П. Могили. Про цю знахідку було повідомлено в пресі. Робота з вивчення стародрукованого фонду тривала, були знайдені нові цікаві видання з автографами видатних історичних і релігійних діячів минулого, у тому числі ще два видання з автографом П. Могили.

Особливий інтерес, безумовно, викликають представлені на виставці три вичездані іноземні стародруковані видання, на титульних аркушах яких вдалося прочитати вже неабияк вицвілі записи про належності їх архимандритові Київському П. Могили. Запис виглядає так: «Petrus Mohila Archiepiscopus Metropolitae Kijowiensis...». Два видання відносяться до XVI століття: «Acta martyrum...» (Geneva, 1551), Melanchton «Selectarum Declamatorum...» (Servestae, 1587). 3-я книга — Bottbachius «Consionum Sacrarum, ex vetustioribus orthodoxis approbatisquae...» (Coloniae Agrippinae, 1633).

В. РЕПРИНЦЕВА,
співробітник відділу рідкісних видань і рукописів ЦНБ.

universitas mundus scientiarum est!

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

ЗАГАЛЬНО-
УНІВЕРСИТЕТСЬКА
ГАЗЕТА

№ 4
(3883)

ВІВТОРОК
6 березня
2007 р.

Ціна договірна

Газета нагороджена Почесною грамотою Державного комітету у справах преси, телебачення та радіомовлення України.

1 січня 1817 р. Харківський університет видавав «Харьковские известия», з 8 квітня 1927 р. — «Робітник освіти», з 15 грудня 1928 р. — «Іновець», з 1 січня 1930 р. — «За нові кадри», з 1 січня 1936 р. — «За більшовицькі кадри», з 1 січня 1947 р. — «Сталінські кадри», з 1 січня 1957 р. — «Харківський університет» (вперше номером назвою з'явився 19 грудня 1945 р.). Електронна версія газети в Інтернет: www-gazeta.univer.kharkov.ua